

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING**

**INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj - mart/ožujak 2013. godine**

Sarajevo, maj/svibanj 2013. godine

Sadržaj

Uvod	3
1. Realni sektor	4
1.1. Industrijska proizvodnja u BiH	4
1.2. Tržište rada u BiH	4
2. Javne finansije	6
2.1. Indirektni porezi u BiH	6
2.2. Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH.....	7
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor	7
3.1 Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)	7
3.2. Monetarni agregati	8
3.3. Prosječna obvezna rezerva	8
3.4. Devizne rezerve Centralne banke BiH.....	9
3.5. Depoziti	9
3.6. Krediti.....	10
3.7. Berze u BiH.....	10
4. Vanjski sektor.....	12
4.1. Platni bilans Bosne i Hercegovine	12
4.2. Vanjska trgovina BiH	12
5. Strane direktne investicije	14
Zaključak.....	14

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Oskudnost dostupnih kratkoročnih indikatora za prvo tromjesečje 2013. onemogućava jasne zaključke po pitanju BiH ekonomskog rasta. Ipak, rast izvoza i industrijske proizvodnje, te povećanje građevinskih radova ukazuju na zaustavljanje nekih veoma važnih negativnih trendova iz prethodne godine. Nominalna stagnacija robnog uvoza i rast građevinskih radova ukazuju na moguću stagnaciju domaće tražnje što uz nominalno smanjenje vanjskotrgovinskog robnog deficita od 9,3% ukazuje na skroman realni BiH ekonomski rast u prvom tromjesečju.

Važan napredak je ostvaren u domenu pokrivenosti robnog uvoza izvozom od 56,5% u prvom tromjesečju što je znatno više u odnosu na isti period 2012. godine (51,7%). Ovo je bilo rezultat stagnacije robnog uvoza i rasta vrijednosti izvoza od 9,7% (g/g). Povećanje izvoza u prvom tromjesečju je u velikoj mjeri dovelo do rasta prerađivačke industrije od 9,7% (g/g) koja ima centralnu ulogu u cijelokupnoj BiH ekonomiji.

Pored toga, značajan doprinos povećanju industrijske proizvodnje i izvoza u prvom tromjesečju je ostvaren zahvaljujući porastu proizvodnje električne energije od 15,4% nakon brojnih problema sa remontima i hidrološkom situacijom u prethodnoj godini. U isto vrijeme, građevinarstvo nakon prošlogodišnjeg pada od 5% bilježi skroman rast u prvom tromjesečju i to kao rezultat snažnog rasta u FBiH od 21% i pada od 15,8% u RS.

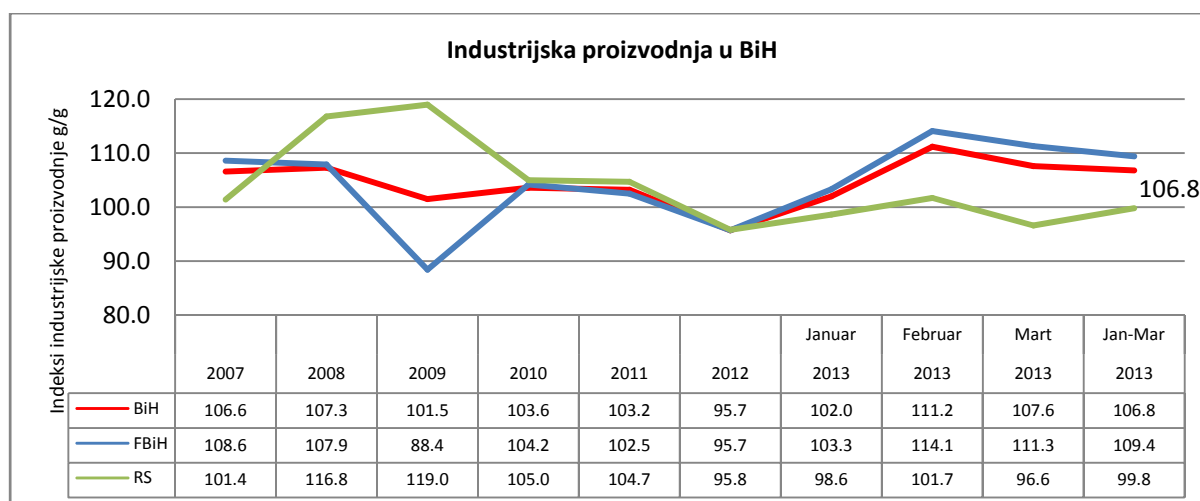
Ipak, pokrivenost robnog uvoza se postepeno smanjivala iz mjeseca u mjesec tako da je u martu dostigla najnižu vrijednost od 53,3% što je za šest procentnih poena niže u odnosu na januar. Pad pokrivenosti u martu je bio rezultat stagnacije robnog izvoza i to uprkos pada vrijednosti uvoza roba od 13% (g/g).

1. Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

Preliminarni podaci BHAS-a za prvi kvartal 2013. godine ukazuju na osjetniji oporavak industrijske proizvodnje u BiH. U poređenju sa prethodnom godinom u Bosni i Hercegovini je registriran kvartalni rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 6,8%.¹ Najznačajniji doprinos rastu ukupne industrijske proizvodnje dala je prerađivačka industrija koja je zahvaljujući jačanju izvozne tražnje zabilježila tromjesečni rast proizvodnje od skoro 10%. Pozitivan doprinos također je zabilježen u sektoru za proizvodnju električne energije koji je u navedenom periodu ostvario rast proizvodnje od preko 15%. S druge strane, sektor rudarstva sa tromjesečnim padom proizvodnje od 6,7% imao je negativan doprinos rastu industrijske proizvodnje u BiH. Ako se posmatraju performanse industrijske proizvodnje po entitetima tokom prvog kvartala 2013. godine evidentno je da se situacija razlikuje. Tako FBiH u periodu januar-mart 2013. godine u odnosu na isti period prethodne godine bilježi povećanje industrijske proizvodnje od 9,4%, dok je u RS-u registrirana stagnacija proizvodnje.

Grafikon 1: Indeksi industrijske proizvodnje u BiH

Izvor: BHAS, FZZS FBiH, RZSR²

1.2. Tržište rada u BiH

Ukupan broj zaposlenih lica u februaru 2013. godine se uvećao u odnosu na isti mjesec 2012. godine za 0,1% ali je u odnosu na januar 2013. godine ipak smanjen. Skroman međugodišnji rast broja zaposlenih je posljedica kontinuiranog smanjenja broja zaposlenih u oblastima građevinarstva, rudarstva, poljoprivrede, lova i šumarstva, hotelijerstva i ugostiteljstva, proizv. i snadbijev. el. energijom, gasom, parom i klimatizacije te snadbijevanja vodom i djelatnosti sanacije okoline.

Broj nezaposlenih lica u BiH u martu 2013. godine je uvećan za 2% g/g ali se od početka 2013. godine postepeno smanjuje (m/m). Prosječna neto plata zaposlenih u BiH u februaru 2013. godine

¹ BHAS, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za mart 2013. godine“, 25.04.2013. godine.

² U tabeli i grafikonu prikazani su zvanični podaci BHAS-a koje DEP koristi u izradi svojih analiza na temelju potpisanog protokola o međusobnoj razmjeni podataka.

je smanjena za 0,4% g/g i iznosi 815 KM. Negativan rast prosječne plate je posljedica smanjenja plata naročito u oblastima javne uprave, obrazovanja, administrativnih djelatnosti, stručnih, naučnih i tehničkih djelatnosti. U oblasti privatnog sektora najveće stope smanjenja neto plata su registrovane u oblastima poslovanja nekretninama, trgovini na veliko i malo, snabdijavanju vodom te el. energijom, gasom, parom i klimatizacija. Prosječna penzija u BiH u martu 2013. godine je ista kao i u februaru i iznosi 337³ KM što je 0,1% više u odnosu na isti mjesec 2012. godine.

Tabela 2: Osnovni indikatori tržišta rada u BiH

	Broj zaposlenih⁴ lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
Ø 2012.	651.075	-0,5%
I 2013.	651.342	0,3%
II 2013.	648.354	0,1%
	Broj nezaposlenih lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
Ø 2012.	543.420	2,6%
I 2013.	554.640	2,5%
II 2013.	554.605	2,0%
III 2013.	553.580	2,0%
I-III 2013.	554.275	2,2%
	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
Ø 2012.	826	1,3%
I 2013.	829	0,4%
II 2013.	815	-0,4%
	Prosječna penzija u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
Ø 2012.	336	-0,6%
I 2013.	336	-1,7%
II 2013.	337	0,1%
III 2013.	337	0,1%
I-III 2013.	337	-0,5%

Izvor: Agencija za statistiku BiH, Entitetski zavodi za zapošljavanje i Zavod za zapošljavanje BD, DEP kalkulacije

³ Prosječna penzija u BiH je izračunata je izračunata na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom od BH entiteta.

⁴ Broj zaposlenih lica u BiH u 2012. godini je revidiran i znatno se razlikuje od broja zaposlenih objavljenog u Informaciji za januar. Razlog je što BHAS trenutno vrši uvođenje nove klasifikacije djelatnosti (CEA) pa se shodno tome revidiraju i podaci o broju zaposlenih. Napominjemo da su svi prezentirani podaci o broju zaposlenih privremenog karaktera.

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

Indirektni porezi u prva tri mjeseca 2013 godine bilježe tek neznatan rast bruto prihoda na JR UIO od 0,6% (g/g) što je uz snažan rast povrata od 16% dovelo do pada neto prihoda od 2,4% (g/g). Pri tome je smanjenje prihoda od carina, akciza i putarina neutralisano blagim porastom prihoda od PDV-a (od 2,2%) i neusklađenih prihoda (od 16,6%). Teška ekonomska situacija u posljednje vrijeme je ne samo oslabila poreske prihode nago je dovela i do povećanja povrata od PDV-a (prema PDV prijavama⁵) od 9,4% u prvom tromjesečju. Situaciju je dodatno otežao nagli porast PDV povrata od strane međunarodnih organizacija od 66% tako da je udio ukupnih povrata u bruto prihodima u prvom kvartalu porastao sa 16% u 2012. na 18,5% u 2013. godini.

Tabela 3. Prikupljeni indirektni porezi za period januar-mart

Indirektni porezi	2012. miliona KM	2013. miliona KM	rast g/g (u %)
Usklađeni prihodi	1.295,4	1.298,2	0,2
Carine	48,4	47,3	-2,3
Akcize	283,7	272,7	-3,9
PDV	898,6	918,2	2,2
Putarine	61,2	56,3	-7,9
Ostali prihodi	3,6	3,7	4,4
Neusklađeni prihodi	12,1	16,6	37,2
Bruto prihodi	1.307,5	1.314,8	0,6
Povrat sredstava obveznicima sa JR UIO	209,6	243,3	16,0
Neto prihodi	1.097,8	1.071,5	-2,4

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje BiH

Nizak porast bruto prihoda od indirektnih poreza praćen snažnim rastom povrata u prvom tromjesečju su doveli do smanjenja ukupno raspoloživih sredstava za raspodjelu sa jedinstvenog računa prema budžetima za 2,7% (g/g). Pri tome je obzirom na zakonski utvrđen sistem raspodjele budžet institucija BiH jedini zabilježio rast alociranih sredstava dok su budžeti entiteta i BD ostvarili pad prihoda indirektnih poreza od preko 4%.

Tabela 4. Raspodjela sredstava sa JR u periodu januar-mart

	2012. miliona KM	2013. miliona KM	rast g/g (u%)
Minimalne rezerve	213,0	247,8	16,3
BiH institucije	170,9	180,9	5,9
FBiH	559,8	535,9	-4,3
RS	296,3	282,8	-4,5
Brčko Distrikt	31,5	30,1	-4,4
Ukupno⁶	1.271,5	1.277,6	0,5

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje BiH

⁵ Ne računajući međunarodne organizacije.

⁶ Iznos ukupno raspoređenih sredstava u Tabeli 4. je niži od visine prikupljenih bruto prihoda iz Tabele 1. za iznos putarina koje se u skladu sa zakonom odvojeno raspoređuju. Pored toga, do razlike između dva iznosa dolazi i zbog toga što su sredstva prikupljena na kraju posmatranog perioda raspoloživa za raspodjelu tek u narednom (a ne u istom) periodu.

2.2. Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH

Prema podacima entitetskih poreskih uprava, na nivou BiH je u prva tri mjeseca 2013. ostvaren skroman godišnji rast prihoda od direktnih poreza, doprinosa, taksi i sl od 2,1%. Pri tome je u FBiH zabilježen rast od 3,1%, dok je u RS došlo do pada od 1,6%. Do pada u RS je prije svega doveo pad prihoda od doprinosa od 3,1%, te taksi, naknada i sl od 2,8%.

Tabela 5. Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl za period januar-mart

Naziv prihoda	FBiH			RS		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2012	2013		2012	2013	
Direktni porezi	137,5	140,8	2,4	107,9	111,5	3,3
Porez na dohodak	64,9	66,4	2,4	59,8	59,9	0,3
Porez na dobit	51,1	50,6	-0,9	44,3	45,8	3,3
Porezi građana	21,3	23,5	10,4	2,3	2,4	2,2
Ostali porezi	0,3	0,3	6,4	1,5	3,4	122,4
Ostale takse, kazne i naknade	92,3	105,5	14,3	70,5	68,5	-2,8
Doprinosi	617,9	627,3	1,5	303,6	294,1	-3,1
PIO	340,5	345,7	1,5	160,7	161,0	0,2
Zdravstvo	249,2	252,9	1,5	121,1	112,0	-7,6
Nezaposleni	28,2	28,7	1,9	8,4	8,1	-3,2
Dječija zaštita	-	-	-	12,4	12,0	-3,6
Zapošljavanje invalida	-	-	-	0,9	0,9	4,8
UKUPNO	847,7	873,6	3,1	482,0	474,1	-1,6

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1 Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

Cijene u BiH su nastavile skromno rasti tokom marta 2013. godine. Inflacija u BiH je u posmatranom mjesecu iznosila 0,6% dok je u periodu I-III 2013. godine iznosila 0,8% g/g. Skroman rast cijena u martu je zabilježen prvenstveno uslijed sporijeg rasta cijena u kategoriji hrane i bezalkoholnih pića (1,4%) te stanovanja vodosnadbijevanja, električne energije i drugih energenta (1,1%) dok je u kategoriji transporta zabilježeno smanjenje cijena od 0,9% uslijed stabilizovanja cijena goriva.

Pored toga smanjenje cijena je zabilježeno i u kategorijama odjeće i obuće, namještaja, kućanskih aparata i redovnog održavanja kuće te zdravstvu, što je sveukupno doprinijelo izrazito niskom rastu cijena u BiH.

Tabela 6: Kretanje cijena⁷ odabranih kategorija u BiH – poređenje g/g

	2012.	2013.			
		I	II	III	I-III
Hrana i bezalkoholna pića	1,8	2,8	1,6	1,4	1,9
Stanovanje, vodosnadbijevanje, el. energija, plin i drugi energenti	2,9	1,5	1,2	1,1	1,3
Transport	4,8	1,4	0,9	-0,9	0,5
Alkohol i duvan	9,9	6,4	6,2	6,6	6,4
Inflacija u BiH	2,1	1,3	1,0	0,6	0,8

Izvor: BHAS

3.2. Monetarni agregati

Na kraju trećeg mjeseca 2013. godine ukupna novčana masa M2 dostigla je razinu od 15,1 mlrd. KM što predstavlja povećanje od 5,7% g/g. Rezervni novac u promatranom razdoblju iznosio je 5,6 mlrd. KM i zabilježio je stopu rasta od 3,3% g/g. Kvazi novac bilježi rast od 7,9% g/g, a transakcijski novac 2,7% g/g.

Tabela 7: Monetarni agregati (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Period	Rezervni novac (M0)	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Transakcijski novac (M1)	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u inozemnoj valuti	Ostali depoziti u inozemnoj valuti	Kvazi novac (QM)	Novac u širem smislu (M2)
01.2013.	5.725,50	2.337,40	3.735,90	6.073,30	2.667,30	1.081,00	5.038,30	8.786,70	14.859,90
02.2013.	5.750,40	2.358,20	3.722,20	6.080,40	2.681,30	1.071,00	5.029,90	8.782,20	14.862,60
03.2013.	5.641,20	2.403,20	3.839,20	6.242,40	2.715,70	1.061,70	5.107,10	8.884,40	15.126,90
stope rasta g/g									
01.2013.	1,4%	1,7%	-1,8%	-0,5%	14,6%	0,0%	5,0%	7,0%	3,8%
02.2013.	3,9%	1,5%	0,0%	0,5%	12,9%	-4,3%	4,8%	5,9%	3,6%
03.2013.	3,3%	3,1%	2,5%	2,7%	14,2%	0,2%	6,5%	7,9%	5,7%

Izvor: CBBiH

3.3. Prosječna obvezna rezerva

Osnovica za obračun obvezne rezerve nastavila se smanjivati u poređenju s prethodna dva mjeseca tekuće godine. Na kraju trećeg mjeseca 2013. godine iznosila je 14,9 mlrd. KM i promatrajući g/g osnovica bilježi povećanje. Ista situacija se dešava i sa ostalim kategorijama na mjesečnom nivou bilježe smanjenje, a na godišnjem povećanje. Stopa obvezne rezerve (OR) se nije mijenjala, a implicitna stopa na kraju februara je iznosila 19,8%. Podatkom o prosječnoj visini naknade na držanje OR kod CB BiH ne raspolažemo.

⁷ Zbog promjene metodologije (u skladu sa preporukama MMF-a) direktno su korigovani podaci u kategoriji 3. „Odjeća i obuća“ te indirektno (kroz ponder) ukupan CPI indeks kada je u pitanju godišnja stopa promjene. Ove korekcije su izvršene s ciljem relnijeg prikaza promjena nivoa cijena na koje je uticala promjena metodologije.

Tabela 8: Prosječna obvezna rezerva (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Period	Osnovica za obračun obvezne rezerve	Prosječne obvezne rezerve	Prosječan saldo računa obveznih rezervi kod CBBiH	Razlika (Višak sredstava)	Implicitna stopa obvezne rezerve	Stopa obvezne rezerve	Prosječna visina naknade na obvezne rezerve kod CBBiH
01.2013.	14.913,30	1.267,60	2.998,70	1.731,10	20,11%	8,50%	-
02.2013.	14.908,20	1.267,50	2.985,30	1.717,70	20,02%	8,50%	-
03.2013.	14.893,70	1.264,90	2.943,50	1.678,60	19,76%	8,50%	-
stope rasta g/g u %							
01.2013.	-1,2%	-1,6%	-1,0%	-0,4%			
02.2013.	1,1%	0,6%	4,8%	8,1%			
03.2013.	1,6%	1,2%	5,5%	9,0%			

Izvor: CBBiH

3.4. Devizne rezerve Centralne banke BiH

Bruto devizne rezerve na kraju trećeg mjeseca iznosile su 6,3 mlrd. KM i veće su u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 3,5%. Što se tiče strukture deviznih rezervi, kao i u ranijem periodu novčana sredstva se plasiraju u vrijednosne papire, na račun smanjenja depozita kod inozemnih banaka, na šta jasno ukazuju i godišnje stope rasta.

Tabela 9: Devizne rezerve (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Period	Zlato	Držanje SDR	Inozemna valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne rezerve	Neto devizne rezerve	Monetarna pasiva	Neto inozemna aktiva Centralne banke
01.2013.	230,6	4,4	38,9	1.707,40	0	4.347,50	6.328,70	6.327,60	5.850,40	477,1
02.2013.	226,5	2,1	56,4	1.772,80	0	4.319,40	6.377,10	6.375,70	5.876,10	499,7
03.2013.	234,2	2,1	74,9	2.253,60	0	3.765,70	6.330,60	6.329,40	5.811,80	517,6
stope rasta g/g										
01.2013.	-	22,2%	-14,7%	-61,1%	-	134,1%	0,5%	0,5%	1,2%	-8,0%
02.2013.	43,6%	75,0%	-32,9%	-50,3%	-	82,2%	3,2%	3,2%	3,8%	-2,5%
03.2013.	49,7%	75,0%	4,8%	-33,8%	-	51,8%	3,5%	3,5%	3,8%	0,9%

Izvor: CB BiH

3.5. Depoziti

Za prva tri mjeseca 2013. godine ukupni depoziti iznosili su 13,5 mlrd. KM i zabilježili su povećanje od 5,6% g/g. Već tradicionalno, najveći doprinos rastu ukupnih depozita dali su depoziti sektora stanovništva. Detaljan pregled sektorske strukture depozita i kretanje depozita pojedinih sektora dan je u tabeli ispod.

Tabela 10: Kretanje depozita (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća ⁸	Depoziti opće vlade ⁹	Ostali ¹⁰
2013.	01.	13.292,80	7.686,5	3.240,7	1.280,3	1.085,3
2013.	02.	13.272,80	7.799,8	3.173,7	1.219,1	1.080,2
2013.	03.	13.472,80	7.883,6	3.275,7	1.195,5	1.117,9
Stopa rasta g/g						
2013.	01.	2,9%	8,6%	-3,6%	-10,9%	4,1%
2013.	02.	2,9%	9,0%	-3,1%	-11,7%	-0,1%
2013.	03.	5,6%	9,8%	2,8%	-8,8%	3,3%

Izvor: CBBiH

3.6. Krediti

Ukupni krediti na kraju trećeg mjeseca 2013. godine iznosili su 16,03 KM što predstavlja povećanje od 3,6% g/g. Detaljan pregled sektorske strukture kredita i kretanje kredita pojedinih sektora dan je u tabeli ispod.

Tabela 11: Kretanje kredita (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Kreditni stanovništvu	Kreditni nefinancijskim poduzećima	Kreditni općoj vladi	Kreditni ostalim sektorima
2013.	01.	15.863,80	6.750,6	8.189,3	834,9	89,0
2013.	02.	15.911,20	6.750,1	8.237,8	834,2	89,2
2013.	03.	16.013,60	6.787,5	8.284,8	835,7	105,8
Stopa rasta g/g						
2013.	01.	3,3%	0,9%	3,6%	23,2%	4,3%
2013.	02.	3,4%	1,4%	3,5%	22,0%	11,1%
2013.	03.	3,6%	1,5%	3,7%	23,2%	15,5%

Izvor: Centralna banka Bosne i Hercegovine

3.7. Berze u BiH

Na Sarajevskoj berzi (SASE) u mjesecu martu 2013. godine ostvaren je promet u iznosu od 41,86 miliona KM što čini 37,7 % od ukupnog ostvarenog prometa na BiH berzama. Promet na SASE u mjesecu martu bilježi rast od 43,8 % odnosu na promet u istom mjesecu u 2012. godini.

Na Banjalučkoj berzi (BLSE) u mjesecu martu 2013. godine ostvaren je promet u iznosu od 69,1 miliona KM što čini 62,3 % od ukupnog prometa ostvarenog na BiH berzama. Promet na BLSE bilježi rast od 104,3 %. Ukupan promet u mjesecu januaru na obje berze (Sarajevskoj i Banjalučkoj) u iznosu od 110,96 miliona KM bilježi rast od 76,4 % poredeći sa vrijednostima u istom periodu 2012. godine.

⁸ Sektor nefinancijskih poduzeća: nefinancijska javna poduzeća i nefinancijska privatna poduzeća.

⁹ Sektor opća vlada: sve razine vlada.

¹⁰ Ostali sektori: sektori ostalih finansijskih institucija, neprofitnih organizacija i ostali.

Tabela 12: Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Mart-11	11.233.792	55.477.678	66.711.470
Mart-12	29.098.086	33.815.778	62.913.864
Mart-13	41.855.903	69.104.746	110.960.649

Na Sarajevskoj berzi (SASE) u prvome kvartalu 2013. godine ostvaren je ukupna promet u iznosu od 67,37 miliona KM što čini 34,9 % od ukupnog ostvarenog prometa na BiH berzama. Promet na SASE u prvome kvartalu bilježi rast od 11,1 % odnosu na promet u istom mjesecu u 2012. godini.

Na Banjalučkoj berzi (BLSE) u prvom kvartalu 2013. godine ostvaren je ukupna promet u iznosu od 125,57 miliona KM što čini 65,1 % od ukupnog prometa ostvarenog na BiH berzama. Promet na BLSE bilježi rast od 188,34 %. Ukupan promet u prvome kvartalu na obje berze (Sarajevskoj i Banjalučkoj) u iznosu od 192,95 miliona KM bilježi rast od 188,3 % poredeći sa vrijednostima u istom periodu 2012. godine.

Tabela 13: Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
K1-2011	27.093.628	73.729.044	100.822.672
K2-2012	60.665.463	43.548.665	104.214.128
K3-2013	67.376.775	125.570.237	192.947.012

U isto vrijeme kapitalizacija u mjesecu februaru 2011, 2012 i 2013. godine je iznosila:

Tabela 14: Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Mart-11	7.764.205.484,66	4.182.735.411,42	11.946.940.896,08
Mart-12	4.017.815.094,80	3.712.093.351,82	7.729.908.446,62
Mart-13	4.341.134.931,22	4.098.665.730,77	8.439.800.661,99

Poredeći vrijednosti kapitalizacije na Sarajevskoj berzi (SASE) u mjesecu martu 2013. godine sa vrijednostima u mjesecu martu 2012. godine zabilježen je rast od 8 %, dok kapitalizacija na Banjalučkoj berzi (BLSE) u mjesecu martu 2013. godine bilježi rast od 10,4 % u poređenju sa vrijednosti u mjesecu martu 2012. godine.

Vrijednost ukupne kapitalizacije na obje berze (SASE i BLSE) u martu 2013. godine bilježi rast od 9,2 % u odnosu na vrijednosti u mjesecu martu 2012. godine.

4. Vanjski sektor

4.1. Platni bilans Bosne i Hercegovine

Tekući račun u platnom bilansu BiH je i u 2012. godini bio u minusu i to 2,45 milijardi KM, što je tek neznatno uvećanje u odnosu na 2011. godinu. Najveći deficit je ostvaren na računu roba (8,4 milijarde KM) a najveći suficit na računu sekundarnog dohotka (3,6 milijardi KM) gdje su najznačajniji svakako personalni transferi iz inostranstva (2,1 milijarde KM) koji su uprkos ekonomskim neizvjesnostima uvećani za 4%. Suficit na računu usluga (2,1 milijarde KM) je neznatno umanjen a najveći doprinos saldu su dale usluge procesuiranja robe u BiH (dodana vrijednost izvozu nakon unutrašnje dorade) sa neto prilivom od 1,2 milijarde KM. Značajne su još i usluge putovanje – turizam sa neto prilivom od 687 miliona KM (rast od 6%).

Finansiranje deficita na tekućem računu je omogućeno putem priliva stranog kapitala u formi FDI (907,9 miliona KM) i putem inostranog zaduživanja sektora vlade (647 miliona KM), a evidentno je i smanjenje strane aktive koje je u 2012. godini iznosilo oko 602 miliona KM. Devizne rezerve su uvećane za oko 73 miliona KM i na kraju 2012 godine su iznosile 6,5 milijardi KM.

Tabela 15: Platni bilans

Period	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1 - TEKUĆI RAČUN (A+B+C)	-1.992,6	-3.510,0	-1.589,3	-1.358,9	-2.429,3	-2.450,3
1.A.a Roba - saldo	-8.935,3	-	-7.786,2	-7.629,1	-8.346,1	-8.445,1
1.A.b. Usluge- saldo	2.318,2	2.385,0	1.900,8	2.158,2	2.095,5	2.067,3
1.B Primarni dohodak - saldo	723,3	942,9	955,2	582,6	318,9	344,7
1.C Sekundarni dohodak - saldo	3.901,2	3.826,9	3.340,9	3.529,4	3.502,4	3.582,8
2 - KAPITALNI RAČUN	414,7	383,2	350,2	389,3	355,4	298,4
3 - FINANSIJSKI RAČUN (A+B+C+D)	-1.682,4	-3.241,9	-1.160,9	-806,0	-1.922,2	-1.955,0
3.A Direktno investicije	-2.506,1	-1.315,4	-344,2	-363,5	-532,2	-907,9
3.B Portfolio investicije	4,1	28,7	274,3	174,4	45,9	60,6
3.C Ostale investicije	-422,2	-1.492,9	-987,0	-875,3	-1.402,8	-1.180,4
3.D Rezervna aktiva	1.241,8	-462,4	-104,1	258,4	-33,1	72,7
Neto greške	-104,5	-115,1	78,2	163,5	151,8	196,9

Izvor: Centralna banka BiH

4.2. Vanjska trgovina BiH

Tokom prva tri mjeseca 2013. godine izvoz iz BiH je iznosio 1,9 milijardi KM i u odnosu na isti period prošle godine bilježio je rast od 9,7%. Uvoz BiH u prvom kvartalu 2013. godine iznosio je 3,4 milijarde KM i u poređenju sa istim periodom 2012. godine doživio je blagi rast u iznosu od 0,6%. Rezultat

izvoza i uvoza BiH je trgovinski deficit koji je ove godine dostigao vrijednost od 1,4 milijarde KM i u poređenju sa istim periodom prošle godine manji je za 9,3%. Pokrivenost uvoza izvozom je iznosila 56,5%. Izvoz u zemlje CEFTA je iznosio 546 miliona KM, što je za 8,7% više nego u istom periodu 2012. godine, dok je uvoz iznosio 734 miliona KM, što je za 9,7% manje nego u istom periodu prethodne godine. Izvoz u zemlje EU je iznosio 1,1 milijardu KM, što je za 5,7% više nego u istom periodu 2012. godine, dok je uvoz iznosio 1,6 milijardi KM, što je za 1,5% više nego u istom periodu prethodne godine.

Bosna i Hercegovina je u prva tri mjeseca 2013. godine uvezla 550 miliona KM nafte i naftnih derivata, u odnosu na isti period prošle godine, ostvaren je rast uvoza ove vrste proizvoda za 5,7%. Ovaj rast uvoza nije samo rezultat količinskog rasta, već i rasta cijena nafte na svjetskom tržištu u odnosu na cijene prošle godine.

Značajan udio uvoza zauzimaju mašine, aparati i mehanički uređaji čiji je uvoz u prvom kvartalu 2013. godine iznosio 417 miliona KM. U odnosu na isti period prošle godine, uvoz mašina je rastao za 6,9%, dok je sa druge strane izvoz ove kategorije proizvoda iznosio 194 miliona KM, te je takođe bilježio rast od 3,4%.

Značajan udio u strukturi bosanskohercegovačkog uvoza zauzimaju prehrambene prerađevine kojih je u 2013. godini uvezeno u iznosu od 317 miliona KM, ali u odnosu na isti period 2012. godine primjetan je rast uvoza od 11,3%.

U kategoriji hemijskih proizvoda ostvaren je uvoz u iznosu od 344 miliona KM i u poređenju sa prva tri mjeseca 2012. godine u ovoj kategoriji proizvoda primjetan je pad uvoza od 5,1%. Izvoz hemijskih proizvoda iznosio je 123 miliona KM što je rezultiralo rastom izvoza od 3,6%.

Sljedeća značajna uvozna stavka su bazni metali kojih je BiH uvezla u iznosu od 289 miliona KM. Od baznih metala najviše su se uvozili željezo i čelik, njihovi proizvodi, te aluminij i proizvodi od aluminija. Predhodnih godina uvoz baznih metala je bilježio negativne stope, ali se i tokom 2013. situacija nastavila, jer za prva tri mjeseca pad uvoza baznih metala iznosio je 1,6%. Na strani izvoza baznih metala situacija se malo pogoršala i u prva tri mjeseca 2013. godine izvezeno je 443 miliona KM ove kategorije proizvoda, u odnosu na isti period 2012. godine primjetan je blagi pad od 2,8%. Bazni metali predstavljaju jedan od najznačajnijih izvoznih potencijala Bosne i Hercegovine.

Kategorija raznih proizvoda gdje je uključen namještaj u prvom kvartalu 2013. godine ostvarila je izvoz od 217 miliona KM. U odnosu na isti period prošle godine izvoz namještaja je doživio je rast od oko 3,8%. Međutim, bitno je spomenuti da industrija proizvodnje namještaja u BiH je u usponu i za očekivati je veći izvoz u narednom periodu, a samim time i korigovanje stope rasta izvoza s obzirom da namještaj ostvaruje značajan udio ukupnog izvoza BiH.

Tabela 16: Vanjskotrgovinski promet

u 000 KM	Januar – Mart 2012	Januar - Mart 2013	Promjena 2013/2012
IZVOZ	1.763.760	1.935.677	9,7%
UVOZ	3.409.039	3.428.514	0,6%
TRGOVINSKI DEFICIT	1.763.760	-1.492.837	-9,3%

5. Strane direktne investicije

Prema revidiranim podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH strana ulaganja u prvom kvartalu 2013. godine su iznosila 72,3 miliona KM što predstavlja povećanje za oko 77,28 miliona KM u odnosu na ulaganja u istom periodu 2011. godine kada su SDI iznosila oko -4,98 miliona KM.

Tabela 17: Ulaganja po kvartalima u 2010.,2011. i 2012. godini

U milionima KM	K1	K2	K3	K4
2011	93,1	99,5	107,8	128
2012	-4,98	309,27	78,96	47,14
2013	72,3			

Prema podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa najveća ulaganja u prvom kvartalu 2013. godine su bila od strane „ETF Rudnik i termoelektrana „Stanari“ d.o.o. Stanari u iznosu 58,67 miliona KM, „Globtour“ d.o.o. Međugorje 10,1 miliona KM i „Comsar energy RS“ u ukupnom iznosu od 9,55 miliona KM. Za ovaj period je još interesantno je da je „NLB Leasing“ imala ulaganje 18,58 miliona KM ali u istome periodu i povlačenje kapitala od 14,56 miliona KM tako da ukupno ulaganje iznosi 4,02 miliona KM.

Od događaja koji će imati utjecaja na strane direktne investicije u 2013. godini, treba spomenuti da je 27. marta 2013. godine Agencija Standard & Poor's potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B“ sa stabilnim izgledom.

Zaključak

Nakon rasprave na sjednici, Vijeće ministara je usvojilo sljedeće zaključke:

1. Iz svega navedenog u Informaciji, a posebno na osnovu raspoloživih podataka, može se zaključiti da su kretanja u bh. ekonomiji u prva tri mjeseca 2013 godine bila znatno pozitivnija u odnosu na isti period prethodne godine.
2. Vijeće ministara će poduzeti sve potrebne mjere i aktivnosti iz svoje nadležnosti na promociji i privlačenju investicija, podršci izvozu i zapošljavanju radi poboljšanja stanja u gospodarstvu u BiH.
3. Vijeće ministara je primilo Informaciju k znanju.